

Sesijas dokuments

B9-0365/2022

5.7.2022

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu

par ASV Augstākās tiesas lēmumu atcelt tiesības uz abortu Amerikas Savienotajās Valstīs un nepieciešamību nosargāt tiesības uz abortu un sieviešu veselību, tostarp Eiropas Savienībā
(2022/2742(RSP))

Iratxe García Pérez, Heléne Fritzon, Miapetra Kumpula-Natri, Robert Biedroń, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Tonino Picula, Evelyn Regner
S&D grupas vārdā

María Soraya Rodríguez Ramos, Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Sylvie Brunet, Karen Melchior, Samira Rafaela, Monica Semedo, Michal Šimečka, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Hilde Vautmans
grupas "Renew" vārdā

Terry Reintke, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Kim Van Sparrentak, Anna Cavazzini, Ernest Urtasun, Alviina Alametsä, Monika Vana, Saskia Bricmont, Thomas Waitz, Kira Marie Peter-Hansen, Hannah Neumann, Piernicola Pedicini, Rasmus Andresen, Sara Matthieu, Marie Toussaint, Francisco Guerreiro, Markéta Gregorová, Rosa D'Amato, Bronis Ropė, Gwendoline Delbos-Corfield, Tilly Metz, Mounir Satouri, Henrike Hahn, Marcel Kolaja, Damien Carême, Mikuláš Peksa, Patrick Breyer, Ignazio Corrao

Verts/ALE grupas vārdā

Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Malin Björk, Elena Kountoura,

Silvia Modig
grupas "The Left" vārdā
Arba Kokalari

Eiropas Parlamenta rezolūcija par ASV Augstākās tiesas lēmumu atcelt tiesības uz abortu Amerikas Savienotajās Valstīs un nepieciešamību nosargāt tiesības uz abortu un sieviešu veselību, tostarp Eiropas Savienībā (2022/2742(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 1950. gada Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,
  - ņemot vērā 1979. gada Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu,
  - ņemot vērā 2000. gada Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
  - ņemot vērā 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību uz to stāvokli Eiropas Savienībā sieviešu veselības kontekstā¹,
  - ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesību uz abortu globālu apdraudējumu: iespējamo tiesību veikt abortu atcelšanu ASV Augstākajā tiesā²,
  - ņemot vērā ASV Augstākās tiesas 2022. gada 24. jūnija lēmumu, ar kuru ar piecām balsīm par un četrām balsīm pret tika atcelts spriedums lietā *Roe v Wade* un tādējādi federālās konstitucionālās tiesības uz abortu vairs netiks nodrošinātas,
  - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā ASV Augstākā tiesa iedibināja precedentu izšķirīgi svarīgajā lietā *Roe v Wade* (1973), kas vēlāk apstiprināta spriedumā *Planned Parenthood v Casey* (1992) un *Whole Woman's Health v Hellerstedt* (2016), garantējot ASV konstitucionālās tiesības uz legālu abortu līdz augļa dzīvotspējas vecuma sasniegšanai; tā kā Augstākā tiesa 2022. gada 24. jūnijā ar piecām balsīm par un četrām balsīm pret nolēma atcelt spriedumu lietā *Roe v Wade*, tādējādi pārtraucot nodrošināt federālās konstitucionālās tiesības uz abortu, ļaujot štatiem aizliegt abortu jebkurā grūtniecības posmā un paredzot iespēju pilnībā aizliegt abortu;
- B. tā kā pēc tam, kad Tiesa pieņēma šo lēmumu, astoņi štati jau ir aizlieguši abortu; tā kā paredzams, ka 26 štati var pieņemt tiesību aktus, kas gandrīz pilnībā aizliedz abortu; tā kā 13 štati jau ir pieņēmuši tā dēvētos aktivizējamos likumus, kas stājas spēkā tūlīt pēc *Roe v Wade* atcelšanas; tā kā kopš tā laika gan ASV, gan visā pasaulē ir pieaudzis demonstrāciju skaits, lai aizstāvētu tiesības uz abortu; tā kā vienlaicīgi pieaug pretestība Tiesas lēmumam, jo īpaši saistībā ar 24. jūnijā Kalifornijas, Oregonas un Vašingtonas gubernatoru publicēto “vairāku štatu apņemšanos aizsargāt piekļuvi reproduktīvās veselības aprūpei, tostarp abortiem un kontracepcijas līdzekļiem”, un apņemšanos “pasargāt pacientus un ārstus no citu štatu centieniem eksportēt savus abortu

---

¹ OV C 81, 18.2.2022., 43. lpp.

²Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0243.

aizliegumus uz mūsu štatiem”³;

- C. tā kā Augstākās tiesas lēmums ietekmēs sieviešu un meiteņu dzīvi visās Amerikas Savienotajās Valstīs un tā kaitējošās sekas vissmagāk skars personas neaizsargātā situācijā; tā kā varētu tikt negatīvi ietekmēti arī citi seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību (SRVT) veidi; tā kā aborta aizliegumi un citi ierobežojumi ASV, ES un visā pasaulē nesamērīgi ietekmēs nabadzībā dzīvojošās sievietes, jo īpaši rasializētas sievietes, tostarp melnādainās sievietes, latīņamerikānietes un pirmiedzīvotājas, kā arī sievietes no lauku apvidiem, *LGBTIQ* personas, sievietes ar invaliditāti, pusaudzes, migrantes, tostarp neatbilstīgās migrantes, un viena vecāka māsaiņniecības, kuras vada sievietes; tā kā publiskie aborta pakalpojumi var nodrošināt vispārēju piekļuvi drošiem un legāliem abortiem visām sievietēm, tostarp tām, kas ir nedrošā sociālekonomiskajā situācijā;
- D. tā kā SRVT, tostarp drošs un legāls aborts, ir vienas no pamattiesībām; tā kā kriminālatbildības noteikšana, aizkavēšana un piekļuves liegšana attiecībā uz SRVT ir pret sievietēm un meitenēm vērstas vardarbības veids; tā kā šie ierobežojumi un aizliegumi nesamazina abortu skaitu, bet tikai piespiež personas mērot lielus attālumus vai izmantot nedrošus abortus, padarot viņas neaizsargātas pret kriminālizmeklēšanu un kriminālvajāšanu, un ietekmē personas, kurām visvairāk trūkst resursu un informācijas; tā kā gandrīz visi nāves gadījumi, kas izriet no nedrošiem abortiem, notiek valstīs, kurās aborts ir stingri ierobežots; tā kā tiek lēsts, ka ASV mātes nāves gadījumu skaits gadā nedrošu abortu dēļ līdz otrajam gadam pēc aizlieguma stāšanās spēkā palielināsies par 21 %⁴; tā kā šādi nāves gadījumi ir pilnībā novēršami; tā kā aborta aizliegumi arī palielinās ar piespiedu grūtniecību saistīto nāves gadījumu skaitu;
- E. tā kā galvenais nāves cēlonis pasaulē 15–19 gadus vecu pusaugu meiteņu grupā ir grūtniecības un dzemdību komplikācijas; tā kā mācību pamešanas un bezdarba varbūtība pusaugu māšu gadījumā ir augstāka, savukārt tas saasina nabadzības ciklu;
- F. tā kā pieaug bažas par datu aizsardzību *Roe v Wade* atcelšanas kontekstā; tā kā, izmantojot menstruāciju atzīmēšanas lietotnes vai ģeolokācijas rīkus un meklētājprogrammas, ir iespējams vākt datus par personām, kas ir apmeklējušas aborta klīniku, iegādājušās aborta medikamentus vai meklējušas informāciju; tā kā par cilvēkiem, kas to darījuši, potenciāli var tikt izdarītas atzīmes un savākto informāciju var izmantot pret viņiem; tā kā štatos, kas ir aizlieguši abortu vai gatavojas to darīt, tiesu iestādes var izmantot digitālos datus par tiem, kas vēlas veikt vai veic abortu vai atvieglo tā pieejamību;
- G. tā kā par spīti vispārējam progresam SRVT aizsardzībā visā pasaulē, arī Eiropā, regress attiecībā uz droša un legāla aborta tiesībām raisa nopietnas bažas; tā kā *Roe v Wade* atcelšana varētu iedrošināt pretaborta kustību Eiropas Savienībā; tā kā Polija ir vienīgā ES dalībvalsts, kas no saviem tiesību aktiem ir izslēgusi pamatu abortam, nelegitīmajai Konstitucionālajai tiesai 2020. gada 22. oktobrī nolemjot atcelt sen iedibinātās Polijas sieviešu tiesības un tādējādi *de facto* aizliedzot abortu; tā kā aborts ir aizliegts Maltā; tā

³ <https://www.gov.ca.gov/2022/06/24/west-coast-states-launch-new-multi-state-commitment-to-reproductive-freedom-standing-united-on-protecting-abortion-access/>

⁴ <https://ncpolicywatch.com/2022/05/05/study-shows-an-abortion-ban-may-lead-to-a-21-increase-in-pregnancy-related-deaths/>

kā medicīniskais aborts, ko veic agrīnā grūtniecības posmā, nav likumīgs Slovēnijā un nav pieejams Ungārijā; tā kā piekļuve abortam vājinās arī Itālijā⁵; tā kā piekļuve ar abortu saistītajai aprūpei tiek liegta arī citās ES dalībvalstīs, piemēram, nesen Horvātijā⁶; tā kā ES un tās dalībvalstīm ir obligāti jāaizstāv SRVT un jāuzsver, ka sieviešu tiesības ir neatņemamas un ka tās nedrīkst atcelt vai vājināt; tā kā ir izšķirīgi svarīgi, lai ES un tās dalībvalstis turpinātu panākt progresu piekļuves drošai, likumīgai un savlaicīgai ar abortu saistītajai aprūpei garantēšanā saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas ieteikumiem un pierādījumiem;

- H. tā kā Eiropā sievietes joprojām saskaras ar šķēršļiem, kas liedz viņām izmantot savas tiesības un brīvības juridisku ierobežojumu dēļ, kuri ignorē sieviešu tiesības un nevajadzīgi apdraud viņu dzīvību; tā kā nesen kādai amerikāņu tūristei *Andrea Prudente* Maltā tika liegts veikt abortu, lai gan viņas dzīvība bija apdraudēta; tā kā saskaņā ar Polijas drakonisko pretabortu likumu sieviešu cilvēktiesību aizstāvei *Justyna Wydrzyńska* tika izvirzīta apsūdzība par medicīniska aborta tablešu nodrošināšanu citai sievietei;
- I. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ir nostiprinātas galvenās ES iedzīvotāju pamattiesības un brīvības; tā kā drošu un legālu abortu aizsardzība tieši ietekmē Pamattiesību hartā atzīto tiesību, piemēram, cilvēka cieņas, personīgās autonomijas, vienlīdzības un fiziskās integritātes, efektīvu īstenošanu;
- J. tā kā 2022. gada 9. jūnijā Parlaments pieņēma stingru rezolūciju par tiesību uz abortu globālu apdraudējumu: iespējamo tiesību veikt abortu atcelšanu ASV Augstākajā tiesā; tā kā šīs rezolūcijas ieteikumi joprojām ir aktuāli un būtu jāpiemēro⁷,
1. vēlreiz stingri nosoda regresu sieviešu tiesību un SRVT jomā, kas vērojams visā pasaulē, tostarp ASV un dažās ES dalībvalstīs; atgādina, ka SRVT ir cilvēka pamattiesības, kuras būtu jāaizsargā un jāveicina un kuras nekādā veidā nevar vājināt vai atcelt; aicina to štatu valdības, kuros ir pieņemti likumi un citi pasākumi saistībā ar abortu aizliegumiem un ierobežojumiem, tos atcelt un nodrošināt, lai to tiesību akti atbilstu starptautiski aizsargātajām sieviešu cilvēktiesībām un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem;
  2. ierosina tiesības uz abortu iekļaut Eiropas Savienības Pamattiesību hartā; uzskata, ka būtu jāiesniedz Padomei priekšlikums grozīt Pamattiesību hartu šādi:

— **7.a pants (jauns)**
“7.a pants
Tiesības uz abortu

Ikvienam ir tiesības uz drošu un legālu abortu.”

3. šajā sakarā atgādina par savu 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par aicinājumu sasaukt konventu, lai grozītu līgumus; sagaida, ka šajā nolūkā tiks sasaukta Eiropadomes

⁵https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680687bdc;

⁶[http://www.refreg.ep.parl.union.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/608853/IPOL_BRI\(2018\)608853_EN.pdf](http://www.refreg.ep.parl.union.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/608853/IPOL_BRI(2018)608853_EN.pdf)

⁷<https://www.roda.hr/en/news/support-for-accessible-safe-and-legal-termination-of-pregnancy-in-croatia.html>

⁷https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0243_LV.html

sanāksme; ierosina šajā procesā iekļaut Hartā tiesības uz drošu un legālu abortu; prasa Eiropas Parlamentu iesaistīt visā procesā;

4. pauž stingru solidaritāti un atbalstu sievietēm un meitenēm ASV, kā arī tiem, kas šādos sarežģītos apstākļos ir iesaistīti tiesību un legālas un drošas abortu aprūpes nodrošināšanā un aizstāvībā; atbalsta arī aicinājumu ASV Kongresam pieņemt likumprojektu, kas aizsargātu abortu federālā līmenī;
5. pauž dziļas bažas par to, ka aborta aizliegumi un citi ierobežojumi nesamērīgi ietekmē nabadzībā dzīvojošās sievietes, jo īpaši rases dēļ marginalizētas sievietes, tostarp melnādainās sievietes, latīņamerikāņu un pirmiedzīvotāju sievietes, kā arī sievietes no lauku apvidiem, LGBTIQ personas, sievietes ar invaliditāti, pusaudžus, migrantes, tostarp nelegālās migrantes, un viena vecāka māsaiņniecības, kuras vada sievietes; uzsver, ka sievietes, kuras finansiālu vai loģistikas šķēršļu dēļ nevar atļauties doties uz reproduktīvās veselības klīnikām kaimiņu štatos vai valstīs, ir pakļautas lielākam nedrošu un dzīvībai bīstamu procedūru riskam un spiestas iznēsāt bērnu pret savu gribu, kas ir cilvēktiesību pārkāpums un ar dzimumu saistītas vardarbības veids⁸;
6. aicina ASV valdību nodrošināt datu aizsardzību ikvienam, jo īpaši tiem, kas meklē, nodrošina un atvieglo abortus, nodrošinot privātu un drošu piekļuvi, pārtraucot uzvedības izsekošanu, stiprinot datu dzēšanas politiku, šifrējot tranzītā nosūtītos datus, pēc noklusējuma nodrošinot pilnīgu ziņojumu šifrēšanu, novēršot atrašanās vietas izsekošanu un nodrošinot, ka lietotāji tiek informēti, kad to dati tiek pieprasīti⁹;
7. uzsver kontracepcijas nepieejamību un pašreizējās neapmierinātās vajadzības¹⁰; uzsver, ka prioritāte būtu jāpiešķir seksuālas vardarbības apkarošanai un visaptverošai, vecumam atbilstošai un uz pierādījumiem balstītai izglītībai par seksualitāti un attiecībām visiem, kā arī augstas kvalitātes, piekļūstamu, drošu, izmaksu ziņā pieejamu un attiecīgā gadījumā bezmaksas kontracepcijas metožu un līdzekļu klāsta nodrošināšanai, ģimenes plānošanas konsultācijām un veselības pakalpojumiem; atzīst NVO kā pakalpojumu sniedzēju un SRVT atbalstītāju lomu un mudina tās turpināt darbu;
8. aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt politisko atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem un veselības aprūpes sniedzējiem, kas strādā, lai veicinātu SRVT, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai un vietējām organizācijām, kuras nodarbojas ar sieviešu tiesībām un SRVT un kuras ir galvenie dalībnieki dzimumu līdztiesības sabiedrībās un būtiski SRVT pakalpojumu un informācijas sniedzēji, jo īpaši tiem, kas strādā sarežģītos apstākļos Eiropā; mudina Komisiju aizsargāt šos aizstāvjus pret jebkādu vajāšanu, ar ko viņi varētu saskarties, un atbalstīt viņus;
9. pauž bažas par to, ka pasaulē, tostarp Eiropā, iespējams, varētu pieaugt naudas plūsma pret dzimumu līdztiesību un izvēles brīvību vērstām grupām;

---

⁸ https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/SexualHealth/INFO_Abortion_WEB.pdf

⁹ <https://www.eff.org/deeplinks/2022/06/effs-statement-dobbs-abortion-ruling>

¹⁰ UNFPA ziņojums par pasaules iedzīvotāju stāvokli, “*Seeing the Unseen: The case for action in the neglected crisis of unintended pregnancy*”, 2022. gada 30. marts.

10. aicina ES un tās dalībvalstis juridiski atzīt abortu un aizstāvēt tiesības uz drošu un legālu abortu un citām SRVT; turklāt aicina ES rīkoties kā aizstāvei un atzīt šīs tiesības par vienu no galvenajām prioritātēm sarunās ar starptautiskām iestādēm un citos daudzpusējos forumos, piemēram, Eiropas Padomē, kā arī atbalstīt to iekļaušanu Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā;
11. nosoda to, ka daudzas sievietes ES joprojām nevar piekļūt aborta pakalpojumiem sakarā ar atlikušajiem juridiskajiem, finansiālajiem, sociālajiem un praktiskajiem ierobežojumiem dažās dalībvalstīs;
12. mudina dalībvalstis atcelt kriminālatbildību par abortiem un novērst un apkarot šķēršļus drošiem un legāliem abortiem un SRVT pieejamībai; aicina dalībvalstis garantēt piekļuvi drošiem, legāliem un bezmaksas abortu pakalpojumiem, pirmsdzemdību un dzemdību veselības aprūpes pakalpojumiem un precēm, brīvprātīgai ģimenes plānošanai, kontracepcijai, jauniešiem draudzīgiem pakalpojumiem, kā arī HIV profilaksei, ārstēšanai, aprūpei un atbalstam bez diskriminācijas;
13. iesaka pēc iespējas ātrāk organizēt delegācijas braucienu uz ASV, lai novērtētu Augstākās tiesas lēmuma ietekmi un atbalstītu sieviešu tiesību NVO un izvēles brīvības kustības valstī; prasa, lai gaidāmās Eiropas Parlamenta delegācijas, kas dosies uz Vašingtonu, konsekventi pievērstu uzmanību jautājumam par abortu tiesībām un tiktos ar sieviešu tiesību organizācijām;
14. aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu, ES delegāciju ASV, Komisiju un visas ES dalībvalstis izmantot visus to rīcībā esošos instrumentus ar mērķi ārējās attiecībās stiprināt darbības, kas vērstas pret regresu sieviešu tiesību un SRVT jomā, tostarp kompensējot jebkādu iespējamu ASV finansējuma samazinājumu SRVT visā pasaulē un stingri aizstāvojot un piešķirot prioritāti vispārējai piekļuvei drošiem un likumīgiem abortiem un citām SRVT;
15. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, Amerikas Savienoto Valstu prezidentam un administrācijai, ASV Kongresam un ASV Augstākajai tiesai.